

DUŠAN JELOVINA

STATISTIČKI TIPOLOŠKO-TOPOGRAFSKI
PREGLED STAROHRVATSKIH NAUŠNICA
NA PODRUČJU SR HRVATSKE

Omiljeli srednjovjekovni nakit kod Južnih Slavena zastupan je najviše u naušnicama i prstenju. Već je poznato da su na starohrvatskom teritoriju pronađeni, iako u malom broju, primjerci naušnica koje pripadaju karantansko-ketlaškoj i bjelobrdskej kulturnoj grupi. Međutim, historijsko tlo Hrvatske obiluje najviše grupom naušnica koja je od spomenutih različita, a obično se dosad u nauci nazivala dalmatinsko-hrvatska grupa. No istraživač dr Gunjača konstatira da je taj naziv pogrešan, jer se nijedna naušnica nije pronašla na historijskom tlu Dalmacije, nego je skoro sve pronađeno na historijskom tlu Hrvatske, pa on smatra da sve dok se ne pokaže brojna zastupanost analognog nalaza izvan tih granica, dotle pristaje naziv historijskog etnosa na ovom području koji najbolje odgovara izrazu »starohrvatski«. ¹ To tim više što je on konstatirao postojanje jedne radionice nakita negdje u okolici Knina, ² pa se ove terminologije pridržavam ovdje.

Starohrvatske naušnice mogu se podijeliti na nekoliko grupa, koje se opet međusobno razlikuju po tipovima i varijantama.

Najjednostavnije su proste karičice načinjene od kružno savijene žice, koje ujedno predstavljaju i osnovni tip. One se opet mogu razvrstati na više podgrupa. Razlika među pojedinim grupama je uglavnom po obliku završnih dijelova karičice. Tako imamo karičice kod kojih se krajevi samo dodiruju, a ne sastavljaju, ili su pak sljubljeni. Kod drugih se opet jedan krak karičice završava s malom petljom, a drugi je zašiljen zbog lakšeg zadjevanja u uho. (Tab. I.).

Drugi tip predstavljaju naušnice s koljencima koja su pričvršćena na donjem dijelu karičice. Koljenca su načinjena od višestruko savijene filigranske niti i filigranskih zrnaca. Dijelovi karičica među koljencima često puta su također ispunjeni granuliranim zrcima, pa se naušnice ove varijante zovu još i naroskanim. (Tab. II.).

¹ Na osnovu višekratnog izlaganja dr Gunjače.

² Stjepan Gunjača, Postojanje jednog centra za izrađivanje starohrvatskog nakita. Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, sv. LVI-LIX, Split 1954-57, str. 231.

Treću grupu čine naušnice sa šupljim jagodama. Imamo ih sa jednom, dvije, tri i sa četiri jagode. Svi se ovi tipovi javljaju u mnogo varijanata (tab. III, IV, V, VI, VII i VIII). Na nekim primjercima jagode su ukrašene tehnikom iskucavanja filigrana i granulacije, a na nekim su jagode potpuno glatke. No, najobičajnija su dva načina izradbe filigrana i to filigran, koji je apliciran na podlogu i filigran koji sam za sebe bez podloge sačinjava predmet. Filigranski motivi na jagodama se obično sastoje od trokuta, romba, kružnica, cvjetića itd. Materijal od kojeg su izradene naušnice većinom je od srebra ili od bronz, a manje je od pozlaćenog srebra i od zlata.

Starohrvatske naušnice su dijelom prave naušnice koje su se provlačile kroz rupicu uha, a dijelom su to karičice većeg formata koje su visjele niz sljepočice nataknete o vrpce ovijenoj oko glave ili su se upletale u pletenice kose. Takve naušnice se obično nazivaju sljepočničarkama ili ukosnicama,³ a mi ćemo ih ovdje bez razlike zvati naušnice.

Kako je namjera ove radnje da prikaže statističko stanje naušnica⁴ i njihovu tipološko-topografsku rasprostranjenost (vidi priložene karte I, II, III i IV), nisam ulazio u njihov detaljniji opis, porijeklo i dataciju, tim više što se o ovoj vrsti nakita već dosta raspravljalo u našoj i stranoj naučnoj literaturi.⁵ Nadalje napominjem da sam prilikom pobiranja podataka za identifi-

³ Ljubo Karaman, *Iskopine društva »Bihaća« u Mravincima i starohrvatsko groblje*. Rad Jugoslavenske akademije knj. 268, umjetničkog razreda, Zagreb 1940, str. 12.

⁴ Ovaj pregled je obuhvatio stanje naušnica zaključno sa godinom 1959.

⁵ Donosim najvažniju literaturu: B. Poparić, *Naušnice našaste u Solinu iz doba hrvatske narodne dinastije*. *Bullettino di archeologia e storia dalmata XVIII*, Split 1895, str. 57-62. - J. Brušmid, *Vjesnik hrvatskog arheološkog društva n. s.*, sv. IV, Zagreb 1900., str. 148-155. - Isti, *Hrvatske sredovječne starine*, *Vjesnik hrvatskog arheol. društva n. s.* sv. VII, Zagreb 1903-4, str. 81. - Lj. Karaman, *Zlatni nalaz na Trilju nedaleko Sinja*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, Split 1921, sv. XLIV, str. 3-19. - Isti, *Iz kolijevke hrvatske prošlosti*, Zagreb 1930, str. 133. - Isti, *Starohrvatsko groblje na »Majdanu« kod Solina*, *Vjesnik az arheol. i hist. dalmatinsku* sv. LI, Split 1936, str. 31-97. - Isti, *Iskopine društva »Bihaća« u Mravincima i starohrvatsko groblje*. Rad Jug. akad. knj. 268, umjet. razr., Zagreb 1940. - S. Gunjača, *Još jedan nalaz starohrvatskog nakita u Trilju*, *Historijski zbornik*, Zagreb 1948, str. 211-216. - Isti, *Starohrvatska crkva i kasnosrednjovjekovno groblje u Brnazima kod Sinja*, *Starohrvatska prosvjeta III ser. sv. 4*, Zagreb 1955, str. 126. - Isti, *Novi naučni rezultati u hrvatskoj arheologiji*, Zagreb 1959, str. 25. - Isti, *Postojanje jednog centra za izrađivanje starohrvatskog nakita*, *Vjesnik za arheol. i hist. dalm.* Sv. LVI-LIX, Split 1954-57, str. 231-237. - Z. Vinski, *Starohrvatske naušnice u Arheološkom muzeju u Zagrebu*, *Starohrvatska prosvjeta III ser. sv. 1*, Zagreb 1949, str. 30-35. - Isti, *Nešto o datiranju starohrvatskog arheološkog nalaza, Peristil*, Zagreb 1954, str. 188 i 199. - K. Vinski-Gasparini, *Ranosrednjovjekovan slavenski zlatni nakit u Arheološkom muzeju u Zagrebu*, *Starohrvatska prosvjeta III ser. sv. 2*, Zagreb 1952, str. 19-28. - J. Korošec, *Staroslavenska grobišća u severni Sloveniji, Celje 1947*, str. 64. - Isti, *Staroslavensko grobišće na Ptujском gradu*, Ljubljana 1950, str. 63-76. - Isti, *Uvod u materialno kulturo Slovanov zgodnjega srednjega veka*, Ljubljana 1952, str. 256-342. - J. Kastelic, *Slovenska nekropola na Bledu. Poročilo o izkopavanjih leta 1949*, in 1951, Ljubljana 1960, str. 14-24. - M. i D. Garašanin, *Srednjovjekovno srpsko groblje u Dabrači*, *Starinar n. s. knj. V-VI/1954-1955*, Beograd 1956, str. 191-203. - J. Kovačević, *Mindjuše i naušnice sa jagodama*, *Muzeji 2*, Beograd 1949, str. 114-125. - Isti, *Prilozi rešavanju postanka i razvoja južnoslavenskog zlatarstva i zlatarskih proizvoda u ranom srednjem veku*, *Istorijski glasnik 3-4*, Beograd 1950, str. 3-49. - L. Niederle, *Pamatky archeologické XXXV*, 1927, str. 338-352. - Isti, *Rukovet slovan. arch.* 1931, str. 191-198. - J. Hampel, *Alterthümer des frühen Mittelalters in Ungarn*, 1905, I, str. 367. - J. Tolstoj-N. Kondakov, *Ruskija drevnosti v pamjatnikav iskustva 5*, 1897, str. 120-138.

ciranje naušnica u najvećem fondu, u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, mogao odrediti naušnice sa 57 lokaliteta, dok naušnice s lokaliteta Ivoševci, Bogočin, Cera, Kijevo, Morpolača, Otres, Pliskovo, Potravlje, Rudeč, Žažvić, te područje Miljevac, koje L. Marun spominje u svojim dnevnicima kao nalazišta naušnica, nisam mogao identificirati.

Dalje donosim naušnice iz ovih muzeja i zbirki: Arheološkog muzeja u Splitu, Muzeja grada Šibenika, Arheološkog muzeja u Zadru, Arheološke zbirke u Biogradu n/m, Arheološke zbirke franjevacu u Sinju, Arheološkog muzeja u Zagrebu, Arheološkog muzeja u Puli, Narodnog muzeja u Rijeci i Gradskog muzeja u Sisku.

MUZEJ HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA

1. Biskupija

a) Crkvina⁶

Proste karičice	kom. 125
Karičice s koljencem	„ 108
Naušnice s jednom jagodom	„ 49
Naušnice s dvije jagode	„ 5
Naušnice s tri jagode	„ 46
Naušnice s četiri jagode	„ 13
<hr/>	
Ukupno naušnica	kom. 346

b) Bukorovića podvornica⁷

Proste karičice	kom. 37
Naušnice s jednom jagodom	„ 15
Naušnice s tri jagode	„ 4
<hr/>	
Ukupno naušnica	kom. 56

c) Lopuška glavica⁸

Proste karičice	kom. 25
Karičice s koljencem	„ 15
Naušnice s jednom jagodom	„ 2
<hr/>	
Ukupno naušnica	kom. 42

⁶ Djelomično objavljene: Luj Marun, Popis naušnica »Prvoga muzeja hrvatskih spomenika« u Kninu. Starohrvatska prosvjeta (dalje = SHP) god. V, sv. 1, Knin 1900, god. VI, sv. 3 i 4, Knin 1900, god. VI sv. 1 i 2, Knin 1901, god. VII, sv. 2, Knin 1903. Nakon izvršene revizije na Crkvini god. 1950. i 1951, objavljene su slijedeće: S. Gunjača, Izvještaj o reviziji iskopina g. 1950. Ljetopis Jug. akademije br. 57, Zagreb 1953. – Isti, Rad Muzeja hrvatskih starina u god. 1951, SHP III ser. sv. 3, Zagreb 1954, str. 188, sl. 7.

⁷ S. Gunjača, Četvrta starohrvatska crkva u B skupiji kod Knina i groblje oko nje. SHP III ser. sv. 2, Zagreb 1952, str. 67–71.

⁸ S. Gunjača, Starohrvatska crkva i groblje na Lopuškoj glavici u Biskupiji kod Knina. SHP III ser. sv. 3, Zagreb 1954, str. 25–28.

d) Maksimovića bašta⁹

Naušnica s jednom jagodom kom. 1

2. Bilice

Proste karičice kom. 1

Karičice s koljencem „ 1

Naušnice s jednom jagodom „ 1

Ukupno naušnica kom. 3

3. Bijaći

Proste karičice kom. 10

Karičice s koljencem „ 3

Naušnice s jednom jagodom „ 4

Naušnice s tri jagode „ 2

Ukupno naušnica kom. 19

4. Biljane Donje – Begovača

Proste karičice kom. 2

Karičice s koljencem „ 3

Naušnice s jednom jagodom „ 3

Ukupno naušnica kom. 8

5. Biočino Selo¹⁰

Proste karičice kom. 1

Naušnice s tri jagode „ 3

Ukupno naušnica kom. 4

6. Bender¹¹

Naušnica s jednom jagodom kom. 1

7. Bratiškovci

Proste karičice kom. 5

Naušnice s jednom jagodom „ 1

Naušnice s tri jagode „ 2

Ukupno naušnica kom. 8

⁹ S. Gunjača, Rad Muzeja hrvatskih starina u god. 1952. SHP III ser. sv. 4, Zagreb 1955. str. 226, sl. 2.

¹⁰ L. Marun, (djelomično objavljene) Popis naušnica itd. SHP god. VII, sv. 1, Knin 1903, str. 43.

¹¹ L. Marun, Ibidem.

8. Bribir

Proste karičice	kom.	24
Karičice s koljencem	„	3
Naušnice s jednom jagodom	„	1
Naušnica s tri jagode	„	3
Naušnice s četiri jagode	„	2
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 33

9. Brnaze¹²

Proste karičice	kom.	7
Naušnice s jednom jagodom	„	1
Naušnice s tri jagode	„	4
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 12

10. Cetina – Sv. Spas

Proste karičice	kom.	54
Karičice s koljencem	„	50
Naušnice s jednom jagodom	„	5
Naušnice s tri jagode	„	149
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 258

11. Civljane – Kotluša¹³

Proste karičice	kom.	4
Karičice s koljencem	„	1
Naušnice s tri jagode	„	1
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 6

12. Solin – Crikvine

Proste karičice	kom.	4
Karičice s koljencem	„	1
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 5

13. Dol na Hvaru

Naušnice s tri jagode	„	2
---------------------------------	---	---

14. Drniš-Cecela

Karičice s koljencem	kom.	2
Naušnice s tri jagode	„	1
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 3

¹² S. Gunjača, Starohrvatska crkva i kasnosrednjovjekovno groblje u Brnazima kod Sinja, SHP III ser. sv. 4, Zagreb 1955, str. 121–130.

¹³ S. Gunjača, Rad Muzeja hrvatskih starina u god. 1952. SHP III ser. sv. 4, Zagreb 1955, str. 229. sl. 6.

15. Dragović – Kravarice	
Proste karičice	kom. 4
16. Djevske	
Proste karičice	kom. 34
Naušnice s jednom jagodom	„ 25
Naušnice s tri jagode	„ 22
Naušnice s četiri jagode	„ 2
	<hr/>
Ukupno naušnica	kom. 83
17. Djevske – Ležajića glavica	
Proste karičice	kom. 24
Karičice s koljencem	„ 7
Naušnice s jednom jagodom	„ 20
Naušnice s tri jagode	„ 9
Naušnice s četiri jagode	„ 2
	<hr/>
Ukupno naušnica	kom. 62
18. Ervenik	
Naušnica s jednom jagodom	kom. 1
19. Gardun	
Naušnice s jednom jagodom	kom. 1
Naušnice s tri jagode	„ 1
	<hr/>
Ukupno naušnica	kom. 2
20. Gata	
Karičice s koljencem	kom. 1
Naušnice s jednom jagodom	„ 1
Naušnice s tri jagode	„ 1
	<hr/>
Ukupno naušnica	kom. 3
21. Gajine ¹⁴	
Proste karičice	kom. 25
Naušnice s jednom jagodom	„ 15
	<hr/>
Ukupno naušnica	kom. 40
22. Golubić ¹⁵	
Naušnice s dvije jagode	kom. 1

¹⁴ Lj. Karaman, Iskopine društva »Bihaća« u Mravincima i starohrvatsko groblje. Rad JAZ-u knj. 268, umjetn. razr. 4, Zagreb 1940.

¹⁵ L. Marun, Popis naušnica itd. SHP god. VI, sv. 3. i 4, Knin 1900, str. 130.

23. Ičevo

Proste karičice	kom.	4
Naušnice s jednom jagodom	„	1
Ukupno naušnica		kom. 5

24. Knin-Kapitul¹⁶

Naušnice s tri jagode	kom.	2
---------------------------------	------	---

25. Kašić-Mastirine

Proste karičice	kom.	49
Karičice s koljencem	„	3
Naušnice s jednom jagodom	„	27
Ukupno naušnica		kom. 79

26. Klis

Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
-------------------------------------	------	---

27. Knin – Spas¹⁷

Naušnice s tri jagode	kom.	2
---------------------------------	------	---

28. Kninsko polje¹⁸

Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
-------------------------------------	------	---

29. Koljane¹⁹

Proste karičice	kom.	37
Karičice s koljencem	„	2
Naušnice s jednom jagodom	„	15
Naušnice s tri jagode	„	7
Naušnice s četiri jagode	„	1
Ukupno naušnica		kom. 62

30. Korlat

Proste karičice	kom.	1
Naušnice s jednom jagodom	„	2
Naušnice s tri jagode	„	1
Ukupno naušnica		kom. 4

¹⁶ L. Marun, Popis naušnica itd. SHP god. VI, sv. 1. i 2, Knin 1901, str. 31.

¹⁷ S. Gunjača, Muzej hrvatskih starina od oslobođenja do danas. SHP III ser. sv. 2, Zagreb 1952, str. 230, sl. 16.

¹⁸ L. Marun, Popis naušnica itd. SHP god. VII, sv. 1, Knin 1903, str. 44.

¹⁹ Frano Radić, Ostaneci starinske crkve i groblja u Gornjim Koljanima kod Vrlike. SHP god. VI, sv. 1. i 2, Knin 1901, str. 6–11.

31. Kovačić

Naušnice s tri jagode	kom.	1
---------------------------------	------	---

32. Lišani²⁰

Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
-------------------------------------	------	---

33. Majdan²¹

Proste karičice	kom.	4
Naušnice s jednom jagodom	„	18
Naušnice s četiri jagode	„	2
<hr/>		
Ukupno naušnica	kom.	24

34. Maljkovo – Greblje²²

Proste karičice	kom.	3
Karičice s koljencem	„	1
Naušnice s tri jagode	„	12
<hr/>		
Ukupno naušnica	kom.	16

35. Makarska

Naušnice s tri jagode	kom.	1
---------------------------------	------	---

36. Mravinci – Glavičine²³

Proste karičice	kom.	52
Karičice s koljencem	„	2
Naušnice s jednom jagodom	„	23
Naušnice s četiri jagode	„	2
<hr/>		
Ukupno naušnica	kom.	79

37. Muć Gornji

Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
Naušnice s tri jagode	„	4
<hr/>		
Ukupno naušnica	kom.	5

38. Nin

Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
-------------------------------------	------	---

²⁰ L. Marun, Ibidem.²¹ Lj. Karaman, Starohrvatsko groblje na »Majdanu« kod Solina. Vjesnik za arheol. i hist. dalmat. sv. LI, Split 1940, str. 67.²² Dušan Jelovina, Kasnosrednjovjekovna nekropola »Greblje« u selu Maljkovu. SHP III. ser. sv. 7, Zagreb 1960, str. 259-264.²³ Lj. Karaman, Iskopine društva »Bihaća« u Mravincima i starohrvatsko groblje. Rad. JAZ-u knj. 268, umjetn. razr. 4, Zagreb, 1940.

39. Nerežišće

Proste karičice	kom.	6
Karičice s koljencem	„	1
Naušnice s tri jagode	„	3
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 10

40. Očestovo

Proste karičice	kom.	5
---------------------------	------	---

41. Orlić

Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
-------------------------------------	------	---

42. Oton²⁴

Proste karičice	kom.	1
Naušnice s jednom jagodom	„	12
Naušnice s tri jagode	„	1
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 14

43. Padjene

Proste karičice	kom.	1
Naušnice s tri jagode	„	1
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 2

44. Plavno²⁵

Proste karičice	kom.	17
Karičice s koljencem	„	8
Naušnice s jednom jagodom	„	12
Naušnice s tri jagode	„	15
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 52

45. Podosoje

Karičice s koljencem	kom.	2
--------------------------------	------	---

46. Podgrađe

Proste karičice	kom.	36
Karičice s koljencem	„	14
Naušnice s jednom jagodom	„	2
Naušnice s dvije jagode	„	1
Naušnice s tri jagode	„	6
<u>Ukupno naušnica</u>		kom. 59

²⁴ L. Marun, Popis naušnica itd. SHP god. VI, sv. 3. i 4, Knin 1900, str. 131.

²⁵ L. Marun, Popis naušnica itd. SHP god. VII, sv. 1, Knin 1903, str. 44. - S. Gunjača, Tiniensia archaeologica-historica-topographica II, SHP III. ser. sv. 7, Zagreb 1970. str. 8-16.

47. Potkonje			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
48. Pridraga – Goričine ²⁶			
	Proste karičice	kom.	11
	Naušnice s jednom jagodom	„	11
	Ukupno naušnica	kom.	22
49. Rižinice ²⁷			
	Proste karičice	kom.	16
	Naušnice s jednom jagodom	„	4
	Naušnice s tri jagode	„	1
	Ukupno naušnica	kom.	21
50. Selca			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
	Naušnice s četiri jagode	„	2
	Ukupno naušnica	kom.	3
51. Smrdelje ²⁸			
	Proste karičice	kom.	20
	Naušnice s jednom jagodom	„	14
	Naušnice s tri jagode	„	140
	Ukupno naušnica	kom.	174
52. Smilčić-Grede			
	Proste karičice	kom.	22
	Naušnice s jednom jagodom	„	28
	Naušnice s tri jagode	„	2
	Ukupno naušnica	kom.	52
53. Suknovci			
	Karičice s koljencem	kom.	1
54. Solin-Vlačine			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	2
55. Žrnovnica–Gračac			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
	Naušnice s tri jagode	„	2
	Ukupno naušnica	kom.	3

²⁶ S. Gunjača, Muzej hrvatskih starina od oslobođenja do danas. SHP III ser. sv. 2, Zagreb 1952, str. 223, sl. 2.

²⁷ Lj. Karaman, o. c. sl. 32.

²⁸ L. Marun, Popis naušnica itd. SHP god. VI, sv. 3. i 4, Knin 1900, str. 131–135. – Isti, SHP god. VI, sv. 1. i 2. Knin 1901, str. 26–31.

56. Šopot

Proste karičice	kom.	9
Karičice s koljencem	"	2
Naušnice s jednom jagodom	"	2
Naušnice s tri jagode	"	16
Ukupno naušnica		kom. 29

57. Trilj²⁹

Proste karičice	kom.	5
Karičice s koljencem	"	2
Naušnice s jednom jagodom	"	3
Naušnice s dvije jagode	"	2
Naušnice s tri jagode	"	5
Ukupno naušnica		kom. 17

Nepoznato nalazište

Proste karičice	kom.	46
Karičice s koljencem	"	42
Naušnice s jednom jagodom	"	21
Naušnice s tri jagode	"	35
Ukupno naušnica		kom. 144

*ARHEOLOŠKI MUZEJ SPLIT*Solín³⁰

Proste karičice	kom.	1
Naušnice s jednom jagodom	"	16
Naušnice s tri jagode	"	3
Naušnice s četiri jagode	"	2
Ukupno naušnica		kom. 22

Nepoznato nalazište

Proste karičice	kom.	6
Karičice s koljencem	"	6
Naušnice s jednom jagodom	"	16
Naušnice s tri jagode	"	6
Ukupno naušnica		kom. 34

MUZEJ GRADA ŠIBENIKA

1. Grabovci

a) Ivasovac

Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
-------------------------------------	------	---

²⁹ S. Gunjača, Još jedan nalaz starohrvatskog nakita u Trilju. Historijski zbornik I, Zagreb 1948, str. 211.

³⁰ B. Poparić, Naušnice našaste u Solinu iz dobe hrvat. narodne dinastije. Bullettino di archeologia e storia dalmata, Split 1895, str. 57-62.

b) Kurjaci			
	Proste karičice	kom.	1
	Naušnice s četiri jagode	„	2
		<u>Ukupno naušnica</u>	<u>kom. 3</u>
2. Danilo–Luguše			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	2
3. Murter			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
4. Piramatovci–Bilo			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	3
5. Smrdelje			
a) Sv. Lazar			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
b) Debeljak			
	Proste karičice	kom.	4
	Naušnice s jednom jagodom	„	2
		<u>Ukupno naušnica</u>	<u>kom. 6</u>
6. Sonković			
	Karičice s koljencem	kom.	2
7. Stankovci			
	Proste karičice	kom.	1
8. Šibenik–Gospa vanka grada			
	Karičice s koljencem	kom.	7
	Naušnice s tri jagode	„	16
		<u>Ukupno naušnica</u>	<u>kom. 23</u>
9. Šibensko Donje polje			
	Proste karičice	kom.	1

ARHEOLOŠKI MUZEJ ZADAR

1. Nin			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	8
2. Obrovac			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	4
	Naušnice s četiri jagode	„	1
		<u>Ukupno naušnica</u>	<u>kom. 5</u>

3. Škabrnja³¹

Proste karičice	kom.	2
Naušnice s jednom jagodom	„	2
Ukupno naušnica		kom. 4

Nepoznato nalazište

Proste karičice	kom.	3
Karičice s koljencem	„	11
Naušnice s jednom jagodom	„	7
Naušnice s tri jagode	„	5
Naušnice s četiri jagode	„	3
Ukupno naušnica		kom. 29

ARHEOLOŠKA ZBIRKA U BIOGRADU N/M

Vrana-Vrbica

Naušnice s četiri jagode	kom.	1
------------------------------------	------	---

ARHEOLOŠKA ZBIRKA FRANJEVACA U SINJU

Proložac

Naušnice s tri jagode	kom.	1
---------------------------------	------	---

Nepoznato nalazište

Karičice s koljencem	kom.	1
--------------------------------	------	---

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU

1. Prvić-Luka³²

Naušnice s jednom jagodom	kom.	8
Naušnice s tri jagode	„	1
Naušnice s četiri jagode	„	5
Ukupno naušnica		kom. 14

2. Konjevrate³³

Naušnice s jednom jagodom	kom.	2
-------------------------------------	------	---

3. Pribudić³⁴

Karičice s koljencem	kom.	2
--------------------------------	------	---

³¹ Šime Batović, Starohrvatska nekropola u Škabrnji, SHP III ser. sv. 7, Zagreb 1960, str. 223. i 224.

³² Z. Vinski, Starohrvatske naušnice u Arheološkom muzeju u Zagrebu, SHP III ser. sv. 1, Zagreb 1949, str. 22-24.

³³ Z. Vinski, O. c. str. 24.

³⁴ Z. Vinski, O. c. str. 24. i 25.

4. Perušić–Lipova Glavica ³⁵			
	Naušnice s tri jagode	kom.	2
5. Lešće–Otočac ³⁶			
	Naušnice s četiri jagode	kom.	2
6. Podumi–Sv. Marko ³⁷			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
7. Kompolje ³⁸			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	4
8. Crikvenica–Tribalj ³⁹			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	2
9. Crikvenica ⁴⁰			
	Naušnice s tri jagode	kom.	1
10. Sisak ⁴¹			
	Naušnice s četiri jagode	kom.	3
11. Bošnjaci ⁴²			
	Karičice s koljencem	kom.	4
	Naušnice s tri jagode	„	4
	Ukupno naušnica	kom.	8
12. Županja ⁴³			
	Karičice s koljencem	kom.	2
13. Otočac ⁴⁴			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	1
14. Josipdol			
a) Munjava ⁴⁵			
	Naušnice s jednom jagodom	kom.	1

³⁵ Z. Vinski, O. c. str. 25.

³⁶ Z. Vinski, Ibidem.

³⁷ Z. Vinski, O. c. str. 26.

³⁸ Z. Vinski, Ibidem.

³⁹ Z. Vinski, O. c. str. 27.

⁴⁰ Z. Vinski, Ibidem.

⁴¹ Z. Vinski, Ibidem.

⁴² Z. Vinski, O. c. str. 28.

⁴³ Z. Vinski, O. c. str. 29.

⁴⁴ K. Vinski-Gasparini, Ranosrednjovjekovan slavenski zlatni nakit u Arheološkom muzeju u Zagrebu. SHP III ser. sv. 2, Zagreb 1952, str. 19.

⁴⁵ K. Vinski-Gasparini, Ibidem.

b) Šušnjevo⁴⁶

Naušnice s jednom jagodom kom. 1

15. Kiringrad⁴⁷

Karičice s koljencem kom. 1

16. Cetingrad⁴⁸

Naušnice s četiri jagode kom. 1

Dalmacija bez pblžie oznake lokaliteta⁴⁹

Naušnice s jednom jagodom kom. 2

Nepoznato nalazište⁵⁰

Naušnice s tri jagode kom. 1

ARHEOLOŠKI MUZEJ U PULI

Žminj⁵¹

Proste karičice kom. 31

Karičice s koljencem „ 3

Naušnice s jednom jagodom „ 37

Naušnice s dvije jagode „ 3

Naušnice s tri jagode „ 4

Ukupno naušnica kom. 78

NARODNI MUZEJ U RIJECI

Križišće-Veli Dol

Naušnice s jednom jagodom kom. 6

GRADSKI MUZEJ U SISKU

1. Sisak⁵²

Karičice s koljencem kom. 2

2. Sisak-Kupa⁵³

Naušnice s četiri jagode kom. 1

⁴⁶ K. Vinski-Gasparini, Ibidem.

⁴⁷ Slavenka Ercegović, Istraživanja u Gackom polju i rasprostranjenost starohrvatskih naušnica izvan Dalmatinske-hrvatske. SHP III ser. sv. 7, Zagreb 1960, str. 249. i 250.

⁴⁸ S. Ercegović, Ibidem.

⁴⁹ K. Vinski-Gasparini, O. c. str. 20.

⁵⁰ Z. Vinski, O. c. str. 30.

⁵¹ Boris Bačić, Starohrvatsko groblje u Žminju u Istri. SHP III, ser. sv. 6, Zagreb 1958, str. 84-88.

⁵² Anđela Horvat, O Sisku u starohrvatsko doba. SHP III, ser. sv. 3, Zagreb 1954, str. 101, sl. 6. i 8.

⁵³ A. Horvat, Ibidem.

Rekapitulacija

Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu

Proste karičice	kom.	731
Karičice s koljencem	„	275
Naušnice s jednom jagodom	„	353
Naušnice s dvije jagode	„	9
Naušnice s tri jagode	„	507
Naušnice s četiri jagode	„	26

Ukupno naušnica kom. 1.901

Arheološki muzej u Splitu

Proste karičice	kom.	7
Karičice s koljencem	„	6
Naušnice s jednom jagodom	„	32
Naušnice s tri jagode	„	9
Naušnice s četiri jagode	„	2

Ukupno naušnica kom. 56

Muzej građa Šibenika

Proste karičice	kom.	7
Karičice s koljencem	„	9
Naušnice s jednom jagodom	„	10
Naušnice s tri jagode	„	16
Naušnice s četiri jagode	„	2

Ukupno naušnica kom. 44

Arheološki muzej u Zadru

Proste karičice	kom.	5
Karičice s koljencem	„	11
Naušnice s jednom jagodom	„	21
Naušnice s tri jagode	„	5
Naušnice s četiri jagode	„	4

Ukupno naušnica kom. 46

Arheološka zbirka u Biogradu n/m

Naušnice s četiri jagode	kom.	1
------------------------------------	------	---

Arheološka zbirka franjevacu u Sinju

Karičice s koljencem	kom.	1
Naušnice s tri jagode	„	1

Ukupno naušnica kom. 2

Arheološki muzej u Zagrebu

Karičice s koljencem	kom.	9
Naušnice s jednom jagodom	„	22
Naušnice s tri jagode	„	9
Naušnice s četiri jagode	„	11
<hr/>		
Ukupno naušnica	kom.	51

Arheološki muzej u Puli

Proste karičice	kom.	31
Karičice s koljencem	„	3
Naušnice s jednom jagodom	„	37
Naušnice s dvije jagode	„	3
Naušnice s tri jagode	„	4
<hr/>		
Ukupno naušnica	kom.	78

Narodni muzej u Rijeci

Naušnice s jednom jagodom	kom.	6
-------------------------------------	------	---

Gradski muzej u Sisku

Karičice s koljencem	kom.	2
Naušnice s četiri jagode	„	1
<hr/>		
Ukupno naušnica	kom.	3

POPIS LOKALITETA S NALAZIMA STAROHRVATSKIH
NAUŠNICA:

1. Biskupija	12. Cera
a) Crkvina	13. Civljane–Kotluša
b) Bukorovića podvornica	14. Solin–Crikvine
c) Lopuska glavica	15. Dol na Hvaru
d) Maksimovića bašta	16. Drniš–Cecela
2. Bilice	17. Dragović–Kravarice
3. Bijaći	18. Djevske
4. Biljane Donje–Begovača	19. Djevske–Ležajića glavica
5. Biočino Selo	20. Ervenik
6. Bender	21. Gardun
7. Bogočin	22. Gata
8. Bratiškovci	23. Gajine
9. Bribir	24. Golubić
10. Brnaze	25. Ićevo
11. Cetina–Sv. Spas	26. Ivoševci

27. Knin–Kapitul
28. Kijevo
29. Kašić–Mastirine
30. Klis
31. Knin–Spas
32. Kninsko polje
33. Kovačić
34. Koljane
35. Korlat
36. Lišani
37. Majdan
38. Makarska
39. Maljkovo–Greblje
40. Morpolača
41. Mravinci–Glavičine
42. Muć Gornji
43. Nin
44. Nerežišće
45. Očestovo
46. Orlić
47. Oton
48. Otres
49. Padjene
50. Plavno
51. Pliskovo
52. Podosoje
53. Podgrađe
54. Potravlje
55. Potkonje
56. Pridraga–Goričine
57. Rižinice
58. Rudeč
59. Selca
60. Smrdelje
61. Smilčić–Grede
62. Suknovci
63. Solin–Vlačine
64. Šopot
65. Trilj
66. Žrnovnica–Gračac
67. Žažvić
68. Solin
69. Grabovci
 - a) Ivasovac
 - b) Kurjaci
70. Danilo Luguše
71. Murter
72. Piramatovci–Bilo
73. Smrdelje
 - a) Sv. Lazar
 - b) Debeljak
74. Sonković
75. Stankovci
76. Šibenik–Gospa vanka grada
77. Šibensko Donje polje
78. Obrovac
79. Škabrnja
80. Vrana–Vrbice
81. Proložac
82. Prvić–Luka
83. Konjevrate
84. Pribudić
85. Perušić–Lipova glavica
86. Lešće–Otočac
87. Podumi–Sv. Marko
88. Kompolje
89. Crikvenica–Tribalj
90. Crikvenica
91. Sisak
92. Bošnjaci
93. Županja
94. Otočac
95. Josipdol
 - a) Munjava
 - b) Šušnjevo
96. Kiringrad
97. Cetingrad
98. Žminj
99. Križišće–Veli Dol
100. Sisak–Kupa

Résumé

APERÇU TOPOGRAPHIQUE, TYPOLOGIQUE ET STATISTIQUE DES BOUCLES D'OREILLE VIEUX-CROATES SUR LE TERRITOIRE DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE CROATIE

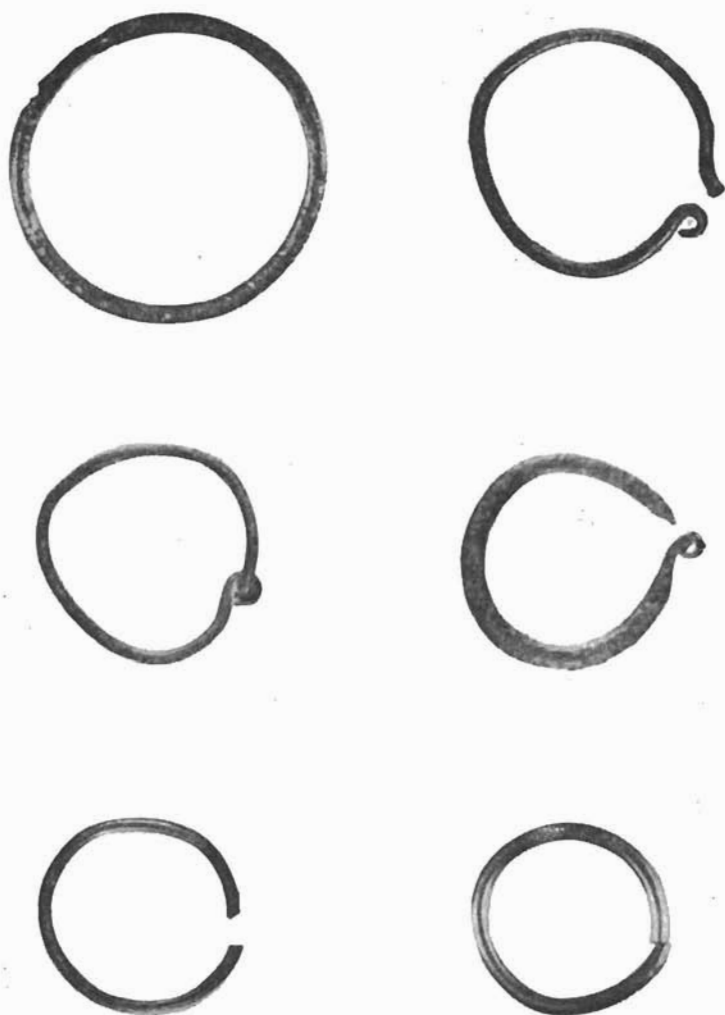
Sur le territoire vieux-croate on a trouvé un nombre très limité de boucles d'oreille appartenant au groupe de civilisations de Karantie, de Kesztyel et de Bijelo Brdo. Cependant, le sol historique de la Croatie est particulièrement riche en boucles d'oreille différentes et que, jusqu'à présent, on avait l'habitude d'attribuer au groupe dalmato-croate. L'archéologue Gunjača constate que cette dénomination est fautive étant donné qu'aucune de ces boucles n'a été trouvée sur le sol historique de la Dalmatie, bien au contraire, presque toutes ont été trouvées sur le sol historique de la Croatie, et il considère que tant qu'on n'aura pas démontré la présence numérique d'une découverte analogue en dehors des dites frontières, la dénomination de l'ethnos historique de ce territoire qui convient le mieux est celle de «vieux-croate». (D'après des communications orales répétées).

Dans la suite l'auteur classe les boucles d'oreille vieux-croates en six types différents: anneaux simples, anneaux avec un noeud, boucles avec une, deux, trois et quatre fraises (Tab. I à VIII).

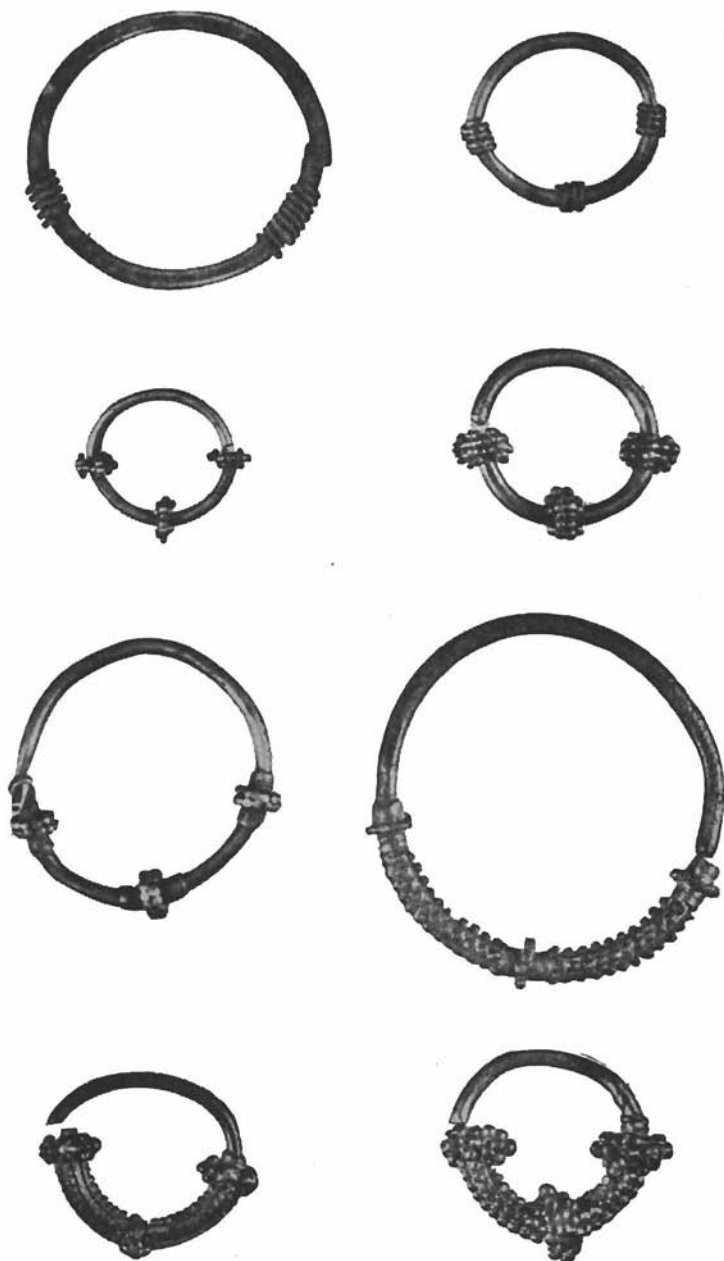
Le but de cette étude étant la présentation de l'état statistique des boucles d'oreille, ainsi que leur dispersion topographique et typologique (voir les cartes: I, II, III et IV), l'auteur ne s'est occupé en particulier ni de les décrire en détail, ni d'en analyser l'origine et la datation (la note 5 indique les références essentielles concernant la matière).

En recueillant les éléments en vue d'identifier les boucles d'oreille au Musée des monuments archéologiques croates, à Split, fond le plus riche, l'auteur a pu déterminer les boucles d'oreille provenant de 57 localités différentes, tandis que les dix autres localités, mentionnées par L. Marun dans ses notes, comme lieux de découverte, n'ont pas pu être identifiées.

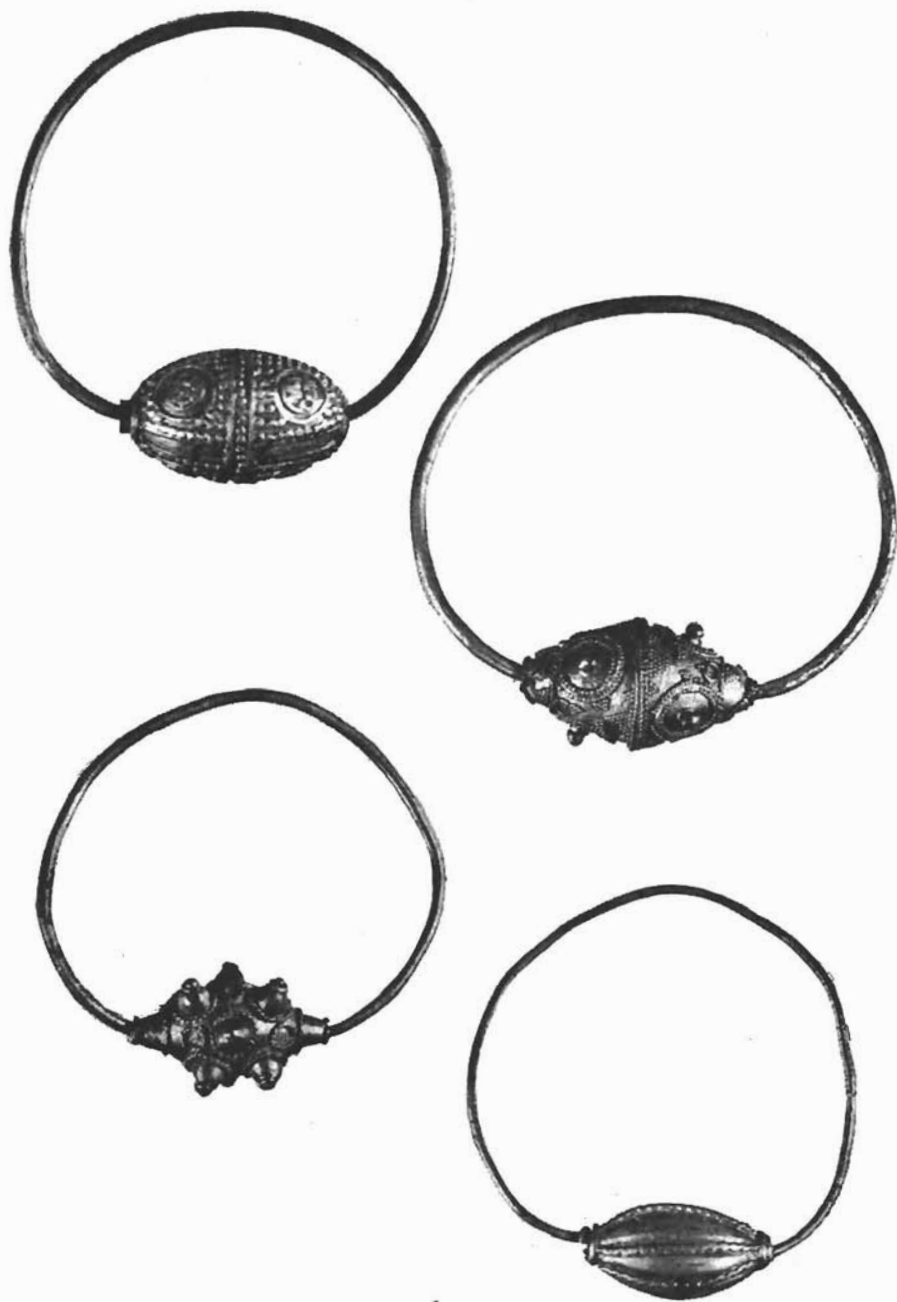
Dans la suite l'auteur présente les boucles d'oreille des Musées et collections suivantes: Musée archéologique de Split, Musée de la ville de Šibenik, Musée archéologique de Zadar, Collection archéologique à Biograd sur mer, Collection archéologique des franciscains à Sinj, Musée archéologique de Zagreb, Musée archéologique de Pula, Musée populaire de Rijeka et le Musée municipal de Sisak.

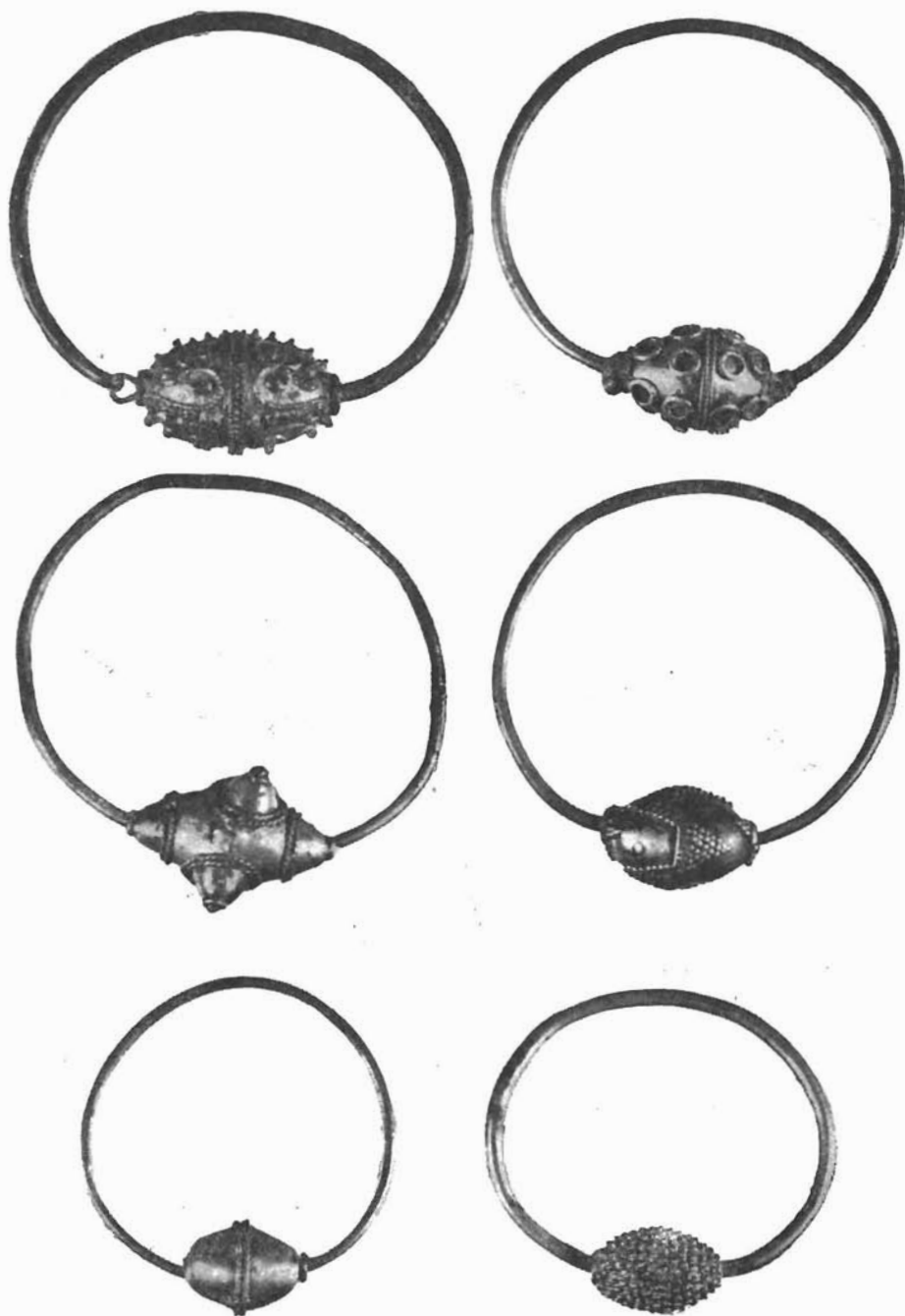
*VARIJANTE STAROHRVATSKIH NAŠNICA TIPRA PROSTIH KARIĆICA
(Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu)*

VARIJANTE STAROHRVATSKIH NAUŠNICA TIPSA KOLJENCEM
(Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu)

VARIJANTE STAROHRVATSKIH NAŠNICA TIP A SA JEDNOM JAGODOM
(Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu)

*VARIJANTE STAROHRVATSKIH NAUSNICA TIPA SA JEDNOM JAGODOM
(Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu)*

VARIJANTE STAROHRVATSKIH NAŠNICA TIP A SA TRI JAGODE
(Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu)

*VARIJANTE STAROHRVATSKIH NAUSNICA TIP A SA DVIJE JAGODE
(Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu)*

VARIJANTE STAROHRVATSKIH NAUŠNICA TIPSA SA TRI JAGODE
(Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu)

*VARIJANTE STAROHRVATSKIH NAUŠNICA TIPA SA ČETIRI JAGODE
(Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu)*

